

מאורות אל העבר

יט ניסן תשח | 28/04/1948

יפו-מאת Almog - נוצר על ידי מעלה היצירה, נחלת הכלל ויקפדיה

מבצע חמץ

המדינה החדשה כבר נראתה באופק, ועימה איומי הפלישה של צבאות ערב. אי אפשר היה להותיר יותר את יפו העוינת בליבו של מרכז היישוב היהודי בתל אביב. את ההתקפה הובילו בתחילה לוחמי האצ"ל, שבאומץ ובנחישות הבקיעו דרך רחובותיה של שכונת מנשיה. הבריטים שעדיין נותרו בארץ הגיבו בחמת זעם. כוחות שריון ואוויר בריטיים היכו בלוחמי האצ"ל. אלו לא זזו מעמדותיהם, אבל הסכימו שאנשי ההגנה יחליפום כדי למנוע מתקפה בריטית על תל אביב. ההגנה החליטה לנצל את הצלחת האצ"ל. ביום י"ט בניסן תש"ח (28.4.1948) החלו שלוש מחטיבות ההגנה בפיקודו של דן אבן ב"מבצע חמץ". יפו כותרה מכל עבריה ונותקה מפרבריה הערביים (על הכפרים שנכבשו הוקמו, לימים, היישובים אור יהודה, אזור, כפר שלם ושכונתיה של חולון). קרבות אכזריים במיוחד התנהלו בתל א-ריש (תל גיבורים), ולכוחות גבעתי נגרמו בהם עשרות אבדות. בסופו של יום, הייתה יפו מכותרת. תושביה החלו להימלט לכל עבר. שבוע לאחר מכן, בשעה שבתל אביב הונף הדגל הכחול לבן, ביפו הונף הדגל הלבן.